

МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ ТА УПРАВЛІННЯ
ОБЛІКОВО-ФІНАНСОВИЙ ФАКУЛЬТЕТ

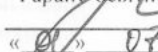
Кафедра економічної теорії і суспільних наук

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор

« 02 02 » 2021 р.
Д. В. Бабенко

Гарант освітньої програми

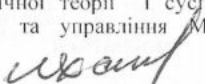

« 01 » 07 2021 р.
О.І. Котикова

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Економічна теорія»

Галузь знань	07 «Управління та адміністрування»
Освітня спеціальність	073 «Менеджмент»
Освітньо-професійна програма	Освітньо-професійна програма «Менеджмент» початкового рівня (короткий цикл) вищої освіти
Освітній ступінь	«Молодший бакалавр»
Семестр	2
Форма здобуття освіти	денна
Викладач	Лесік Ірина Миколаївна, канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри економічної теорії і суспільних наук, email: lesik@mnau.edu.ua

Розглянуто на засіданні кафедри економічної теорії і суспільних наук обліково-фінансового факультету ННІ економіки та управління Миколаївського НАУ. Протокол №11 від 17.06.2021 року.

Завідувач кафедри

В.О. Ханстантинов

Схвалено НМК обліково-фінансового факультету ННІ економіки та управління Миколаївського НАУ. № 12 від 17.06.2021 року.

Голова науково-методичної комісії

Ю.Ю. Чебан

Схвалено на засіданні вченої ради факультету менеджменту Миколаївського МНАУ. Протокол № 11 від 30.06.2021 року.

Голова вченої ради

О.В. Шебаніна

Миколаїв
2021

1. Призначення навчальної дисципліни	Вивчення даного курсу сприяє підвищенню рівня фундаментальної гуманітарної освіти, пізнанню закономірностей формування та розвитку економічної системи суспільства, отримання теоретичних знань про специфіку функціонування виробничих відносин, а також особливості їх використання у господарській практиці.	
2. Мета навчальної дисципліни	Сформувати у здобувачів вищої освіти стійкі світоглядні засади, усвідомленого ставлення до своєї ролі у власному житті та житті суспільства, цілісної картини соціальної реальності, наукових уявлень про основні закономірності виникнення, функціонування та розвитку суспільства, формування нового економічного мислення, адекватного ринковим відносинам, формування навичок і вміння аналізувати реальні економічні процеси й приймати обґрунтовані рішення з приводу економічних проблем, пов'язаних з їх майбутньою практичною діяльністю.	
3. Компетентності	<p>Інтегральна компетентність</p> <p>ІК: Здатність розв'язувати спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук, а також характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p>Загальні компетентності</p> <p>ЗК 6. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 8. Здатність до навчання, самоорганізації та самокритики.</p>	
4. Програмні результати навчання	<p>ПРН 4. Демонструвати базові знання та розуміння економічних категорій, використовувати понятійно-категоріальний апарат та концепції менеджменту.</p> <p>ПРН 13. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.</p>	
5. Опис навчальної дисципліни	Всього годин/кредитів за навчальним планом, з них: - лекції - практичні заняття - самостійна робота	90 / 3,0 40 / 1,33 20 / 0,67 30 / 1,0

Календарний план*				
№ з/п	Найменування тем	Розподіл навчального часу, годин		
		лк	пз	сам. робота
1	Предмет і метод економічної теорії	2	2	2
2	Суспільне виробництво, його фактори і результати. Відтворення	2	2	2
3	Власність і її форми.	2	2	2
4	Товарне виробництво.	2	2	2
5	Гроші та їх функції. Грошовий обіг.	4	2	2
6	Ринок і механізм його функціонування. Конкуренція та монополія в ринковій економіці.	2	2	2
7	Ринкова інфраструктура.	4	2	2
8	Економічні основи функціонування підприємства. Підприємництво.	4	2	2
9	Аграрні відносини. Основи підприємництва в аграрному секторі.	2	2	2
10	Трудові відносини і заробітна плата. Доходи населення.	4	2	2
11	Суспільне відтворення та його циклічність.	2	2	2
12	Фінансова система суспільства. Державний бюджет.	4	2	2
13	Державне регулювання ринкової економіки	2	2	2
14	Світове господарство. Система міжнародних економічних відносин.	2	2	2
15	Міжнародна економічна інтеграція та її розвиток в сучасних умовах. Економічні аспекти глобальних проблем	2	2	2
Всього		40	20	30
*Примітка. Проведення видів занять здійснюється відповідно до графіку освітнього процесу				

6. Порядок та критерії оцінювання	<p>Оцінювання здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у Миколаївському національному аграрному університеті. Положення про порядок оцінювання здобувачів вищої освіти у Миколаївському національному аграрному університеті.</p> <p>Оцінювання результатів навчання здійснюється за відповідними формами організації освітнього процесу, а саме: поточний та підсумковий контроль знань здобувачів вищої освіти.</p> <p>Поточний контроль знань здобувачів вищої освіти передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - опрацювання лекційного матеріалу, як можливість підготовки до поточного контролю знань, написання контрольних робіт; - виконання завдань для самостійного опрацювання, як можливість розширення знань у структурі спеціальних галузевих теорій, напрацювання категоріального апарату, з елементами англосмовної практики, підготовка та захист доповідей тощо; - робота в Moodle, як елемент перевірки знань тематичного матеріалу; - підготовку презентацій та інших індивідуальних завдань. <p>Підсумковий контроль знань здобувачів вищої освіти передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - складання екзамену. <p>Пропущені заняття, відповідно до Порядку зарахування пропущених занять мають бути відпрацьовані:</p> <ul style="list-style-type: none"> - у формі усного опитування (при пропусненні лекції) - виконання індивідуального завдання (при пропусненні семінарського заняття).
-----------------------------------	---

Рейтингова оцінка знань здобувачів вищої освіти з дисципліни

№ п/п	Форма контролю	Контроль протягом семестру	Максимальна мінімальна кількість балів
1	Аудиторна робота в т.ч.: опрацювання лекційного матеріалу (опитування, диспут, бесіда тощо) робота на семінарських заняттях (доповідь, опитування, термінологічний диктант тощо)	10	1/0,5
2	Самостійна робота (ведення конспекту, термінологічного словнику, виконання завдань для самоконтролю)	15	1/0,5
	Робота в Moodle	15	1/0,5
	Підготовка власного творчого завдання, доповідь, презентація тощо	3	5/4
3.	Участь у відкритих лекціях та диспутах, конференціях, робота у науковому гуртку	1	5/4
	Разом по дисципліні		60/36
4.	Інші індивідуальні завдання: участь у неформальних заходах освіти	2	10/5

Підсумковий контроль знань здобувачів вищої освіти					
Форма контролю				max	min
Екзамен	x	x	x	40	24
Разом по курсу дисципліни	x	x	x	100	60
Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти, та шкала оцінювання – екзамен					
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS		Оцінка за національною шкалою		
90 – 100	A		5 (відмінно)		
82 – 89	B		4 (добре)		
75 – 81	C		4 (добре)		
64 – 74	D		3 (задовільно)		
60 – 63	E		3 (задовільно)		
35 – 59	FX		2 (незадовільно) з можливістю повторного складання		
1 – 34	F		2 (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням дисципліни		
7. Політика курсу	<p>Academic integrity – дотримання етики поведінки, яка прописана у Кодексі академічної доброчесності Миколаївського національного аграрного університету.</p> <p>Пропущені заняття, для належного оцінювання знань та умінь здобувачів вищої освіти відпрацьовуються відповідно затвердженого графіку консультацій.</p> <p>За порушення академічної доброчесності здобувачі вищої освіти можуть бути притягнені до відповідальності: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, залік тощо); позбавлення академічної, іменної стипендії; позбавлення наданих університетом пільг з оплати навчання тощо.</p> <p>Late-work policy: у разі несвоєчасного представлення роботи, без поважної причини, загальна кількість балів за таку роботу не буде перевищувати мінімальну.</p> <p>Attendance and/or participation policy: відвідування занять не є оцінюваним компонентом курсу.</p> <p>Mobile devices на курсі застосовується політика нульової толерантності до мобільних пристроїв (під час проведення лекційних занять). Та обмежувальна політика (під час семінарських занять), під час яких, за дозволом викладача можуть бути використані, в</p>				

	<p>межах вивчення дисципліни мобільні пристрої, за відсутності інших технологічних засобів.</p> <p>Moodle is a Learning Platform: за наповнення навчальної платформи Moodle навчальними матеріалами з дисципліни для використання елементів дистанційного навчання, професійної підготовки або перепідготовки осіб, у тому числі здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами відповідає викладач, що читає дисципліну.</p>
<p>8. Інформаційні джерела</p>	<p>Базова література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Башнянин Г.І. Політична економія : навч. посіб. / ред. Г.І. Башнянин, Є.С. Шевчук. 4-те вид., переробл. і виправлене. Львів: Магнолія, 2017. 280 с. 2. Бондар І.С. Формування державної політики в сфері інноваційної діяльності: навч. посіб. / І.С. Бондар, В.Г. Горник, Ю.І. Горбань. Київ: Ліра-К, 2016. 280 с. 3. Економічна теорія: підручник / В.Д. Лагутін, Ю.М. Уманців, Т.А. Щербакова та ін.; за заг. ред. В.Д. Лагутіна. – Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017. 608 с. 4. Краус Н.М. Становлення інноваційної економіки в умовах інституціональних змін: монографія. К.: ЦУЛ, 2016. 596 с. 5. Несененко П. П. Історія економічних учень: навч. посіб. / П. П. Несененко, О.А. Артеменко. Одеса: ОНЕУ: ФОП Гуляєва В. М., 2017. 448 с. 6. Основи економічної теорії: курс лекцій для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня "Молодший бакалавр" початкового рівня (короткий цикл) спеціальностей 051 "Економіка", 073 "Менеджмент", 081 "Право", 122 "Комп'ютерні науки", 241 "Готельно-ресторанна" справа, 242 "Туризм", 281 «Публічне управління та адміністрування» денної форми навчання / уклад.: О. В. Довгаль, І. М. Лесік. Миколаїв: МНАУ, 2021. 128 с. 7. Основи економічної теорії: плани семінарських занять, ключові поняття, питання для контролю і самоконтролю, творчі завдання, вправи, тести для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня "Молодший бакалавр" початкового рівня (короткий цикл) спеціальностей 051 «Економіка», 073

- «Менеджмент», 081 «Право», 122 «Комп'ютерні науки», 241 «Готельно-ресторанна справа», 242 «Туризм», 281 «Публічне управління та адміністрування» денної форми навчання / уклад.: О. В. Довгаль, І. М. Лесік. Миколаїв: МНАУ, 2021. 69 с.
8. Пармаклі Д.М. Історія економічних вчень: навч. посіб. / Д.М. Пармаклі, С.В. Філіппова, Н.А. Добрянська. Одеса, 2018. 113 с.
9. Сало І.В. Становлення економіки України. (Від Київської Русі до 1917 року): монографія / І.В. Сало. Суми: Університетська книга, 2016. 300 с.
10. Уразов А. У. Основи економічної теорії. / А. У. Уразов., І. В. Вікарчук. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 312 с.
11. Якобчук В.П. Історія економіки та економічної думки: навч. посіб. / В.П. Якобчук, Ю.В. Богоявленська, С.В. Тищенко. К.: Центр учбової літератури, 2016. 476 с.

Допоміжна література

1. Assessment of management efficiency and infrastructure development of Ukraine / I. Lesik etc. // Management Science Letters. 2020. 10(13). 3071-3080.
2. Lesik I. The basic contradiction as for cultivation and use of GMOs / I. Lesik // Актуальні проблеми економіки. 2017. 1(187). P. 83-88. 3.
2. Lesik Iryna. The problem of online dependence of youth. Changing paradigm in Economics and Management System. Volume II. Kherson: Publishing house OLDIPLUS, 2020. С. 140-147. 4. Dovgal O. V., Kravchenko M. V., Demchuk N. I., Odnoshevnyaya O. A., Novikov O.Y., Andrusiv U. Y., Lesik I. M., Popadynets I. R. (2017). Methods of competitiveness assessment of agricultural enterprise in eastern Europe. Regional Science Inquiry, Vol. IX, (2), 231–241.
3. Padalka, A.M., Gribincea, A., Lesik, I.M., Semenda, O.V., & Barabash, O.O. (2021). Consumer protection when purchasing goods on the Internet. Journal of the National Academy of Legal Sciences of Ukraine, 28(2), 189-197.
4. Лесік І.М., Нахайчик Є.Є. Діджиталізація як складова цифрової економіки. // Сучасні виклики і актуальні проблеми науки, освіти та виробництва: міжгалузеві диспути [зб. наук. пр.]: матеріали XV міжнародної науково-практичної інтернет-

конференції (м. Київ, 29 квітня 2021 р.). Київ, 2021. С. 62-69.

4. Лесік І. М. Вплив латифундистів на соціально-економічний розвиток // Економіко-управлінські аспекти трансформації та інноваційного розвитку галузевих і регіональних суспільних систем в сучасних умовах : матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, 11-12 квітня 2019 р., Івано-Франківськ. С. 58-60. 44

5. Лесік І. М. Вплив світової економіки на конкурентоспроможність України // Обліково-аналітичне і фінансове забезпечення діяльності суб'єктів господарювання: національні, глобалізаційні та євроінтеграційні аспекти : матеріали міжнародної науково-практичної конференції, 21-22 листопада 2018 року, м. Миколаїв. Миколаїв: МНАУ, 2018. С. 77-80.

6. Лесік І. М. Оцінка рівня розвитку транспортної інфраструктури України. Modern Economics. 2020. № 23(2020). С. 95-101. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V23\(2020\)-15](https://doi.org/10.31521/modecon.V23(2020)-15).

7. Лесік І. М. Соціально-економічні небезпеки безробіття для інфраструктури аграрного ринку України. Modern Economics. 2019. № 17. С. 127-132. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V17\(2019\)-20](https://doi.org/10.31521/modecon.V17(2019)-20).

8. Лесік І. М. Старіння населення: соціально-економічні наслідки / І. М. Лесік, Д. Д. Золотухіна // Економічний розвиток держави, регіонів і підприємств : матеріали II міжнародної науково-практичної конференції, (м. Одеса, 9-10 листопада 2018 року). Херсон : Молодий вчений, 2018. С. 97-100.

9. Лесік І. М. Тенденції та перспективи розвитку аграрного сектору економіки в умовах глобалізації / Глобальні принципи фінансового, облікового та аналітичного забезпечення аграрного сектора економіки : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., 8-9 листопада 2018 р. / Харк. нац. аграр. ун-т. – Харків : ХНАУ, 2018. Вип. 1. С. 393-396.

10. Лесік І. М., Галкін В. В. Інноваційна діяльність в системі вищої освіти // Обліково-аналітичне і фінансове забезпечення діяльності суб'єктів господарювання: національні, глобалізаційні, євроінтеграційні аспекти: матеріали V Міжнародної

науково-практичної інтернет-конференції, 19-20 листопада 2020 р., м. Миколаїв 19-20 листопада 2020 року. Миколаїв : Миколаївський національний аграрний університет, 2020. С. 62-64.

11. Лесік І., Каратєєва О. Особливості формування та розвитку фінансової інфраструктури // Social and economic aspects of sustainable development of regions : monograph. Opole: The Academy of Management and Administration in Opole, 2018. Т. 2. С. 116–123.

12. Лесік І.М., Нахайчик Є.Є., Магар Д.Є. Кібербезпека як основа цифрового суспільства // Fundamental and applied research in the modern world. Proceedings of the 10th International scientific and practical conference. BoScience Publisher. Boston, USA. 2021. Рр. 452-459.

Інформаційні ресурси

1. Scott J. A Dictionary of Sociology [Електронний ресурс] / John Scott // University of Oxford. 2015. URL: <https://www.oxfordreference.com/view/10.1093/acref/9780199683581.001.0001/acref-9780199683581>.

Законодавчо-нормативні акти

1. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII. *Кабінет Міністрів України* URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.

2. Про оплату праці: Закон в редакції від 01.01.2017 р. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/108/95-%D0%B2%D1%80>.

3. Кодекс законів про працю України : Закон в редакції від 02.12.2017 р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/322-08>.

4. Конституція України : Закон України від 28 червня 1996 р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>

5. Кримінальний кодекс України : Закон України від 5 квітня 2001 р. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>

6. Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

7. Цивільний кодекс України : Закон України від 16.01.2003 N 435-IV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>

<p>9. Інтеграція здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами</p>	<p>Отримання освітніх послуг особами з особливими освітніми потребами забезпечується правом на навчання за допомогою найбільш доступних для таких осіб мови, методів і способів спілкування відповідно до закону України «Про вищу освіту» та інших нормативно-правових актів. Організаційно-розпорядчих документів МНАУ, зокрема: Положення про організацію освітнього процесу (5.258.01-00.2018) та Положення про порядок організації та проведення дуального навчання у Миколаївському національному аграрному університеті (5.009.01-00.2017).</p> <p>Університет має власний веб-сайт, де розміщено інформацію щодо інформаційного та навчально-методичного забезпечення освітнього процесу.</p> <p>Інформаційне забезпечення ґрунтується на використанні ресурсів: загально університетської бібліотеки, мережі Internet з вільним доступом, колекцій цифрового репозиторію.</p> <p>Навчально-методичне забезпечення засновано на розроблених з дисципліни робочих навчальних програмах за спеціальністю.</p> <p>Для навчання, професійної підготовки або перепідготовки осіб з особливими освітніми потребами може бути застосована навчальна платформа Moodle, відповідальним за наповнення якої навчальними матеріалами є викладач, який читає дисципліну.</p>
<p>10. Доступ до матеріалів навчання</p>	<p>Необхідне навчально-методичне забезпечення курсу розміщено в друкованому та електронному вигляді в бібліотеці МНАУ у вільному доступі, а також на офіційному сайті МНАУ.</p> <p>Доступ до матеріалів навчання: https://moodle.mnau.edu.ua/course/view.php?id=2663</p>

Силабус навчальної дисципліни розроблено:

канд. екон. наук, доцентом,
доцентом кафедри економічної теорії
і суспільних наук

І.М. Лесік